

Reactie op het conceptbesluit wijziging Besluit kwaliteit leefomgeving en Besluit activiteiten leefomgeving (bescherming wolf en goudjakhals)

Het conceptbesluit introduceert criteria voor het aanwijzen van een "probleemwolf" en maakt het mogelijk om wolven te doden of te vangen onder specifieke omstandigheden. Hoewel ik als geen ander begrip heb voor de zorgen van hobby- en grotere veehouders, ben ik van mening dat dit voorstel te veel inzet op het doden van wolven als oplossing, terwijl bewezen preventieve maatregelen onvoldoende worden gestimuleerd.

Kansen voor verbetering van het conceptbesluit

1. Preventie verdient meer aandacht

Uit onderzoek in Duitsland en Vlaanderen blijkt dat schade aan landbouwhuisdieren door wolven niet zozeer afhangt van het aantal wolven, maar vooral van de effectiviteit van preventieve maatregelen. In Nederland staat ruim 98% van het aangevallen vee niet achter een deugdelijk wolfwerend raster. Dit toont aan dat het overgrote deel van de incidenten voorkomen had kunnen worden met goede preventie.

2. Wettelijke plicht tot dierbescherming

Het beschermen van (hobby)dieren is nu al een wettelijke plicht onder de Wet dieren. Het is onterecht om deze verantwoordelijkheid te verschuiven naar de wolf of de natuur. Als dierhouder moet je zorgen voor adequate bescherming van je dieren, zeker in gebieden waar roofdieren voorkomen.

3. Criteria voor "probleemwolf" zijn te ruim geformuleerd

De voorgestelde criteria in artikel 8.74la maken het relatief eenvoudig om een wolf als "probleem" te bestempelen, ook in situaties waar preventieve maatregelen niet zijn toegepast of gefaald hebben door gebrekkige uitvoering. Dit ondermijnt de prikkel voor veehouders om adequate beschermingsmaatregelen te nemen.

4. Focus op structurele oplossingen ontbreekt

Het voorstel mist concrete maatregelen voor het stimuleren van preventie, zoals subsidies voor (plaatsen, dus arbeid) wolfwerende rasters, keurmerken voor installateurs, of ondersteuning bij onderhoud van beschermingsmaatregelen.

Suggesties voor verbetering

1. Verplichte preventieve maatregelen voorafgaand aan ingrijpen

Voordat een wolf als "probleem" kan worden aangemerkt, moet worden vastgesteld dat adequate preventieve maatregelen zijn genomen. Alleen als deze maatregelen falen ondanks correcte toepassing, kan verdere actie worden overwogen.

2. Investeren in preventie-infrastructuur

Creëer een structureel systeem van subsidies en ondersteuning voor wolfwerende maatregelen, inclusief materiaal, plaatsing én onderhoud. Investeer in organisaties die nu al gratis wolfwerend hekwerk plaatsen en ontwikkel keurmerken voor kwaliteitsborging.

3. Objectieve voorlichting en educatie

De overheid moet investeren in objectieve, toegankelijke voorlichting over effectieve preventieve maatregelen. Angst ontstaat vaak uit onwetendheid; goede informatie kan deze angst wegnemen en draagt bij aan betere bescherming van vee.

4. Aanscherping criteria voor ingrijpen

De criteria voor het aanmerken van een "probleemwolf" moeten worden aangescherpt, zodat alleen in uitzonderlijke gevallen waar alle preventieve opties zijn uitgeput, ingrijpen mogelijk is.

Leren van de praktijk

Het is belangrijk om te kijken naar plekken waar preventieve maatregelen al succesvol zijn toegepast. Zo bracht staatssecretaris Rummenie onlangs een bezoek aan een schapenhouder in Zuidoost-Friesland, waar de schapen inmiddels succesvol tegen de wolf worden beschermd. Ook op de Veluwe heide zijn er projecten waar schaaпsherders met succes gebruik maken van kuddebewakingshonden en wolfwerende verplaatsbare netten. Door van deze voorbeelden te leren en kennis uit te wisselen, kunnen dierhouders en beleidsmakers samen bepalen welke maatregelen het beste werken en waar deze het meest effectief zijn.

Persoonlijke ervaring en slotbeschouwing

Als hobbyveehouder heb ik zelf geïnvesteerd in deugdelijke wolfwerende maatregelen voor mijn dieren. Deze ervaring heeft mij geleerd dat preventie werkt, maar ook dat het maatschappelijke draagvlak voor dergelijke maatregelen onder druk staat. Toen ik mijn wolfwerende hekwerk plaatste, werd ik door kennissen en vrienden uit de omgeving met de nek aangekeken. Dit is het gevolg van hoe de overheid omgaat met de rechten en plichten van (hobby)veehouders. Mensen denken nu dat als je wolfwerende maatregelen neemt, je toegeeft dat de wolf er is en blijft.

Ik sta neutraal tegenover de terugkeer van de wolf in Nederland. De wolf is er nu eenmaal, dat is een feit waar we mee moeten dealen - of we dat nu leuk vinden of niet. Verandering hoort nu eenmaal bij het leven - dat is een gegeven waar we niet omheen kunnen. In alle sectoren van de samenleving worden voortdurend aanpassingen gevraagd: in de zorg, het onderwijs, ja zelfs bij een bakker of groenteman, overal veranderen regels en moeten mensen zich aanpassen aan nieuwe omstandigheden. Dat geldt ook voor (hobby)veehouders.

De oplossing ligt in een combinatie van verantwoordelijkheid, educatie en verbinding. Iedereen moet zijn verantwoordelijkheid nemen - ook als het om de wolf gaat. Alleen door preventie voorop te stellen, desinformatie te bestrijden en samen te werken, kunnen we leren samenleven met de wolf én de natuur als geheel beschermen.

Ik roep u op het conceptbesluit te herzien en meer in te zetten op preventie, voorlichting en ondersteuning van dierhouders, met samenleven met de wolf als uitgangspunt.

Met vriendelijke groet,

T. van den Brink
Hobbyveehouder regio Gelderse Vallei